

ВИКОРИСТАННЯ «ЗЕЛЕНОГО ТАРИФУ» ЯК ІНСТРУМЕНТУ СТИМУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ГАЛУЗІ

аспірант **Павлик А.В.**

Сумський державний університет (Україна)

Все більша кількість країн, інститутів та науковців спрямовують свої зусилля на відновлювання, зменшення впливу та захист навколишнього середовища. Розуміючи глобальність та важливість цього питання велика кількість країн намагається впливати на підприємців та великі виробництва для стимулювання одних до екологічно чистого виробництва, а інших – до зменшення викидів шкідливих речовин та впливу на навколишнє середовище в цілому. Зазвичай це стимулювання країнами має фінансовий вираз: штрафні санкції чи додаткові податки для одних, та пільги і додаткове фінансування для інших. Одним з таких стимулюючих інструментів з 2009 року починає застосовувати Україна, намагаючись стимулювати інтерес підприємців та виробничого сектору на добутку енергії за рахунок відновлювальних джерел енергії за рахунок впровадження Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про електроенергетику» щодо стимулювання використання альтернативних джерел енергії» # 1220/VI (набрав чинності 22 квітня 2009 року). З цього часу впроваджується термін «зелений тариф» в обіг електроенергетики, який гарантує купівлю електричної енергії, яка була отримана від альтернативних чи відновлювальних джерел енергії за ціною, що перевищує тариф для споживачів, звільнивши від податку на прибуток до 2020 року та від податку на додану вартість і ввізного мита під час ввезення в Україну обладнання та комплектуючих.

Враховуючи той фактор, що Україну можна назвати досить молодою країною, і валютний курс мав тенденцію до різких змін, «зелений тариф» був зафіксований, як різниця між українською гривнею до євро на січень 2009 року, а саме, у розмірі 0,05385 євро, а для різних джерел енергії була сформована таблиця коефіцієнтів, в якій в залежно від року впровадження та виду альтернативного джерела енергії брався коефіцієнт, який помножували на фіксовану вартість, що дозволяє розділяти як за видами живлення, так і за часом впровадження.

Цей Закон України, що надав такі пільги сектору альтернативних джерел енергії дозволив отримати велику кількість нових робочих місць та збільшити кількість «зеленої енергії» в мережі живлення, кількісні показники росту електричної енергії від альтернативних джерел суттєво збільшилися, наприклад на початку 2009 року майже відсутні були сонячні електростанції, а на кінець 2013 року ті самі сонячні електростанції мали 1,03% добутої електричної енергії відносно загально виробленої енергії, що становить 563,4 МВт в кількісному виразі.

Кількість виробленої електричної енергії від вітрових електростанцій збільшилися від 0,16 до 0,68% з 2009 року по кінець 2013. Це лише підкреслює те, що існує певна зацікавленість інвесторів та підприємців займатися в цьому напрямку, а те, що «зелений тариф» пов'язаний з курсом НБУ до євро являє собою певний гарант отримання стійкого рівня прибутку. Також вироблення електричної енергії за рахунок альтернативних джерел енергії зводить до мінімуму вплив на навколишнє середовище, що є вкрай необхідним для збереження того, що ми маємо.

В умовах нестабільної ситуації в країні, економічної та енергетичної кризи впровадження та збільшення кількості добутої альтернативної енергії вирішує проблему не лише екологічного характеру, а на прикладі України, вирішує і проблему енергобезпеки. Деякі об'єкти повністю залежать від енергії, яка виробляється за багато кілометрів від місця споживання, це робить вразливу як

саму систему в цілому, так і окремих об'єктів. Саме альтернативні джерела енергії, можуть якщо не повністю, то суттєво зменшити залежність, що збільшить показник захищеності та підвищить загальний рівень безпеки.

Що до інвестиційної сторони питання, об'єм інвестицій різко зменшується, що можна було побачити в Україні протягом 2014 та початком 2015 року, а прийняті два нормативно правові акти, які: перший зменшив «зелений тарифи» на 10-20% в залежності від видів енергії; друге рішення НКРЕ з 27 лютого зменшило тарифи на відпуск сонячної енергії на 55%, а інші альтернативні види енергії на 50%.

Друге рішення було прийнято в рамках режиму надзвичайного становища в енергетиці, проте на наш погляд було малоефективним. За умов нестабільності в країні та непостійному курсу валют інвестиційна привабливість країни швидко і значно знижується, а такі рішення призводить до повної втрати інтересу і довіру як інвесторів з інших країн, так і інвесторів місцевого рівня до сектору альтернативних джерел енергії. За умов непостійного курсу саме надходження з інших країн, та інвестиції в нові виробництва мають позитивний ефект для стабілізації ситуації, але цей шлях потребує підтримки уряду країни і матиме відображення в довгостроковій перспективі, проте її необхідно враховувати вже сьогодні. Рішення НКРЕ від 27 лютого втратило чинність вже 25 березня, проте це являє собою негативний прецедент для галузі в цілому, тобто при наявності певних проблем в країні, можливі повторення цих дій з боку уряду, що зводить привабливість галузі до мінімального показника, а енергетичну безпеку під великий знак питання.

Науковий керівник: доц. Глівенко С.В.

Павлик, А.В. Використання «зеленого тарифу» як інструменту стимулювання інвестиційної привабливості галузі [Текст] / А.В. Павлик; наук. кер. С.В. Глівенко // Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції імені проф. Балацького О. Ф., м. Суми, 27 травня 2015 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко, М.М. Петрушенка. – Суми: СумДУ, 2015. – С. 90-91.